УДК 658.5/.7/.8:339.9

В.В. ДИКОВИЦЬКА, НТУ «ХПІ», Харків, Україна
А.Б. ЗУБКОВА, канд. екон. наук, доц., НТУ «ХПІ», Харків, Україна

Франчайзинг: особливості управління ланцюгами постачання

В умовах розвитку економічних зав'язків України все більшу зацікавленість у виробників і торгових компаній викликає франчайзинг як спосіб створення стабільної і гнучкої мережі підприємств. Застосування франчайзингу забезпечує ефективне просування та збут власної продукції, сприяє розвитку та розширенню діяльності, надає можливість досягнути максимальних результатів протягом мінімального терміну.

Метою роботи є визначення особливостей управління локальним та глобальними ланцюгами постачання в умовах існування мережі.

Управління ланцюгами постачання та створення ефективної оцінки в управлінні ланцюгами постачання привернуло значну увагу в літературі. Управління ланцюгом поставок – це інтеграція бізнес-процесів, починаючи з кінцевого користувача та всіх постачальників товарів, послуг і інформації, додаючи цінність для споживача та інших зацікавлених осіб [1].

Метою управління логістичними ланцюгами торговельних мереж є максимізація загальної вартості, яка створюється ланцюгом поставок. Ця величина визначається як різниця між тим, що клієнт готовий заплатити за продукт і витратами, які в сукупності виникають у ланцюгах постачання. Для більшості ланцюгів постачання цей показник може бути названий "прибутковість ланцюгів постачання", що визначається як різниця між доходом, отриманим від клієнта, та сукупними витратами в ланцюгах постачання [2, 3]. Проаналізувавши літературу, можна дійти висновку, що управління ланцюгами постачання у мережі – це комплексний процес управління, покликаний знизити вплив діяльності однієї з ланок ланцюга постачання на загальну мережу, створити систему дотримання прав та умов праці для персоналу, а також збереження і підвищення якості продукції відповідно до стандартів, що розроблені та впроваджені франчайзером.

Було розглянуто та проаналізовано глобальну та локальну логістику в умовах мережі (табл. 1).

В результаті аналізу можна відмітити, що управління ланцюгом постачання в локальній мережі є більш ефективним за умови жорсткого контролю усіх процесів, що відбуваються в мережі: від відбору постачальників до забезпечення стандартів якості продукції, що надходить покупцеві, так як створення власного ланцюга постачання та відповідальне управління ним призведе до мінімізації затрат, ефективнішого використання власних ресурсів: фінансів та часу.

Таблиця 1.− Порівняння управління глобальною та локальною мережею

Управління глобальною мережею	Управління локальною мережею
Єдина система контролю на всіх етапах ланцюга: від ретельного відбору постачальників, зберігання на складах до умов транспортування та зберігання у власних складських приміщеннях	Контроль на всіх етапах ланцюга: від ретельного відбору постачальників, зберігання на складах до умов транспортування та зберігання у власних складських приміщеннях
Співпраця з надійними та перевіреними постачальниками	Можливість залучення нових постачальників з метою мінімізації витрат
Сформована налагоджена система постачання, використовується централізована система постачання, створена власна логістика з розподільчими центрами, що мінімізує затрати на час та кошти (для франчазі необхідно підлаштовуватись під умови уже створеної системи)	Можливість створення власної системи постачання, створення власної логістики з метою самостійного управління поставками та вибору більш гнучкої системи постачання (немає необхідності підлаштовуватись під чужий графік поставок)
Зрілість ланцюга постачання, його надійність та досвід	Відповідальне управління ланцюгом постачання за рахунок стандартизації та виконання умов договору
Отримання значних результатів діяльності (прибутку) за рахунок уже набутого іміджу мережі ресторанного господарства.	Отримання значних результатів діяльності (прибутку) за рахунок поекції уже набутого іміджу мережі ресторанного господарства.

Отже, результати досліджень показали, що франчайзери самі можуть створювати ефективніший ланцюг постачання ніж уже існуючий глобальний ланцюг постачання. В цьому випадку франчазі здійснює контроль за виконанням всіх умов та стандартів, передбачених договором, тобто контролює на всіх етапах діяльності. Напрямком подальшого дослідження є розробка стандартів якості продукції та стандартизація управління ланцюгами постачання на всіх його етапах, розробку та удосконалення системи показників виконання логістичних бізнес-процесів та операцій.

Список літератури:

1.*Сток Дж. Р*. Стратегическое управление логистикой / *Дж. Р. Сток, Д. М. Ламберт //* М: ИНФРА-М, 2005, XXXII. – 797 с.

2. *Харрисон А.* Управление логистикой/ *А. Харрисон, Р.В. Хоук* // Баланс Бизнес Букс - 2006 - С. 48-126.

3. *Харрисон А.* Управление логистикой/ *А. Харрисон* // Баланс Бизнес Букс - 2007 - С. 294-368.